

2023-06-01
TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr: NAF 2023-226

Uppföljning av Nacka vuxenutbildning våren 2023

Förslag till beslut

Nämnden för arbete och försörjning noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Utbildningsenheten har under våren besökt samtliga Nacka vuxenutbildnings auktoriserade anordnare som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Intervjuer har gjorts med elever och lärare och återkoppling har skett direkt till skolledningen på respektive skola. Inriktningen på besöken har varit kartläggning, betygskriterier samt trygghet och studiero.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att eleverna i mycket stor utsträckning trivs och är mycket nöjda med sina respektive skolor och sina lärare. Samtliga elever uppger att de är trygga i sin studiemiljö. Mycket lite kritik framkommer från intervjuerna.

Lärarna å sin sida upplever också att studiemiljön är trygg för eleverna och att det är god stämning i klassrummet med något enstaka undantag. Det varierar vem eller vilka personalkategorier som gör kartläggningen av elever vid kursstart. Elever får information om betygskriterierna, men det varierar när detta sker under kurs tiden.

Lärarna menar att det är helt individuellt hur mycket tid eleverna lägger på sina studier utifrån hur stark deras motivation är. Det överensstämmer också med hur många timmar eleverna uppger att de lägger på sina studier.

Som ett led i att utveckla Nacka vuxenutbildning som en huvudman med fokus på kvalitet och som en god samarbetspartner, har Nacka kommuns kundbemötandechef fortsatt sina intervjuer med skolledningar. Fem anordnare har intervjuats under våren. Utifrån dessa intervjuer kan konstateras att Nacka vuxenutbildning får mycket goda omdömen i flera avseenden men att det finns områden att utveckla.

Ärendet

Utbildningsenheten har under våren besökt samtliga auktoriserade anordnare av Nacka vuxenutbildning. Besöken är ett led i Nacka vuxenutbildnings systematiska

kvalitetsarbete. Inriktningen på vårens besök har varit att träffa elever och lärare och få höra deras uppfattning om:

- Kartläggning av elevers tidigare kunskaper och erfarenheter
- Kännedom om betygskriterier för kursen
- Upplevd trygghet i studiemiljön samt arbetsro

Utbildningsenheten har genomfört intervjuer på plats och digitalt med 79 elever och 53 lärare. Efter intervjuerna har utbildningsenheten återkopplat till respektive skolledning vad som framkommit under intervjuerna, både positiv och negativ kritik, och om det finns områden som måste åtgärdas.

Utöver verksamhetsbesöken har Nackas kundbemötandechef för tredje halvåret i ordningen intervjuat rektorer hos fem av Nacka vuxenutbildnings auktoriserade anordnare. Dessa intervjuer görs i syfte att ta del av anordnarnas erfarenheter av att vara en del av Nacka vuxenutbildning. Frågeställningarna gäller det upplevda samarbetet med utbildningsenheten samt om de som anordnare anser att Nacka kommun som huvudman ger förutsättningar för att de ska kunna leva upp till gällande lagar och författningar.

Elevintervjuer

Intervjuer har gjorts med 79 elever. Nedan följer en sammanfattning om det viktigaste och mest generella som framkom vid intervjuerna.

Två av tre elever har blivit kartlagda¹ vid kursens början och skolan efterfrågade deras tidigare erfarenheter och skolbakgrund. Det varierar vem eller vilka som gjorde det (rektor, lärare och studie- och yrkesvägledare enskilt eller tillsammans). Ibland har eleverna gått en introduktionsutbildning vid kursstart.

Sju av tio elever anser att de har blivit informerade om betygskriterierna för kursen de studerar. Det har skett på olika sätt; ibland vid kursstart eller under kursens gång, ibland både och. Eleverna hänvisas också till skolans lärplattform.

Samtliga elever som har klassrumsundervisning anser att de är trygga i sin studiemiljö. De flesta elever ger mycket goda omdömen om sina respektive skolor och lärare och de trivs i mycket hög utsträckning. Det framkommer mycket lite kritik och det som framkommer gäller framför allt en skola som inte längre är auktoriserad.

Eleverna anser också i mycket hög utsträckning att de har förutsättningar för att studera i lugn och ro, både i och utanför skolan. Ett fåtal elever anser att det är svårt att hinna med studier på grund av arbete och barn.

¹ Skolverket. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/inledande-kartlaggning-och-validering-pa-komvux> Hämtad 2023-05-31.

Lärarintervjuer

Intervjuer har gjorts med 53 lärare. Nedan följer en sammanfattning om det viktigaste och mest generella som framkom vid intervjuerna.

Ibland är det studie- och yrkesvägledaren som kartlägger elevernas kunskaper och förutsättningar, ibland läraren och ibland bägge yrkesgrupper tillsammans. Även rektor kan vara delaktig i kartläggningen. Den individuella studieplanen² fylls i vid kursstart – ibland av eleverna och ibland av lärarna.

De flesta lärare informerar om betygskriterierna vid kursstart, men information ges även under kursens gång. Lärarna uppger i mindre utsträckning att de hänvisar eleverna till skolans lärplattform.

Vidare anser de flesta lärare att skolan erbjuder en trygg studiemiljö för eleverna. Det finns enstaka exempel på motsatsen då det exempelvis varit stökigt i en grupp. Lärare från en skola med distanselever menar att det är inte alltid som hemmiljön erbjuder studiero, till exempel för de elever som är föräldralediga samtidigt som de ska bedriva studier.

Övrigt som framkommit från elev- och lärarintervjuerna

Några sfi-elever tycker att det är bra att de kan studera i den kommunen som de arbetar i, eftersom det underlättar vardagen för dem. En sfi-elev menar att det är svårt att börja i en grupp där många redan kan mycket svenska och en annan sfi-elev önskar att gruppen skulle vara densamma under studietiden.

Lärarna menar att det är individuellt hur mycket tid eleverna lägger på sina studier och hur stark deras motivation är. I jämförelse med hur många timmar eleverna uppger att de lägger på sina studier kan det också konstateras att det varierar.

Ibland krockar sfi-undervisningen med vissa elevers inbokade möten med myndigheter såsom arbetsförmedlingen och vissa elevers obligatoriska deltagande i samhällsorientering³, vilket blir till nackdel för den enskilda eleven som missar undervisningstillfällen.

Flera lärare nämner att eleverna har mindre bra förkunskaper i svenska språket. En distansskola upplever svårigheter med att elever har för dåliga förkunskaper när det kommer till komvuxarbetet.

² Skolverket. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/anordna-och-administrera-utbildning/administrera-utbildning/individuell-studieplan-for-elever-i-olika-skolformer/individuell-studieplan-inom-kommunal-vuxenutbildning> Hämtad 2023-05-31.

³ Centrum för samhällsorientering. <https://nyistockholm.se/> Hämtad 2023-05-15.

Ett par lärare nämner AI-utvecklingen som ett bekymmer utifrån risken med fusk och plagiat.

Rektorsers uppfattning om samarbetet med Nacka vuxenutbildning

Fem rektorer från lika många anordnare har intervjuats under våren av kommunens kundbemötandechef. Syftet med intervjuerna är att utveckla samarbetet med kommunens auktoriserade anordnare och bibehålla Nackas goda rykte som kvalitetskommun.

Rektorerna uppskattar och finner ett mervärde i de rektorsmöten som kommunen anordnar fyra gånger per år. Kommunikationen med Nackas rektor upplevs som smidig, tydlig och väl fungerande. Auktorisationsvillkor och information på anordnarwebben lyfts också som tydlig.⁴

Flera rektorer lyfter att svarstiderna i kommunikationen avseende elevadministrativa ärenden kan förbättras. Det finns också önskemål om att Nacka ska använda sig av en annan version av Stratsys än den egenutvecklade som nu används som rapporteringssystem.

Ett par av rektorerna lyfter problemet med att vissa elever är svaga i svenska språket och att det finns utmaningar att hantera att antalet elever med psykisk ohälsa tenderar att öka. En huvudman för kommunal vuxenutbildning får anordna elevhälsa, men det är inget krav i skollagen och Nacka har i nuläget ingen elevhälsa för elever som studerar inom den kommunala vuxenutbildningen.⁵

Utökad samverkan anordnare emellan samt med arbetsförmedlingen och näringslivet lyfts som önskemål.

Utbildningsenhetens bedömning

Utbildningsenheten kan mycket glädjande konstatera att elever inom Nacka vuxenutbildning generellt sett upplever sin studietid som mycket positiv. Eleverna är mycket nöjda med sina lärare och sin skola. Samtliga tillfrågade elever uppger också att de är trygga i sin studiemiljö.

Från lärarnas sida framkommer det kritik om att elever som studerar sfi måste närvara på möten som myndigheter kallar till och att eleverna därmed missar värdefull undervisningstid. Utbildningsenheten kommer att ha en dialog med berörda om hur det här kan undvikas i största möjliga mån. Det handlar i första hand om att fortsätta ha dialog med arbets- och etableringsenheten samt med arbetsförmedlingen om vikten av

⁴ Webbsida för auktoriserade anordnare inom Nacka kommuns kundval arbetsmarknadsinsatser och kommunal vuxenutbildning. <https://www.nacka.se/underwebbar/for-anordnare-av-vuxenutbildning-jobbexperter/> Hämtad 2023-05-15.

⁵ Skolverket. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/elevhalsa> Hämtad 2023-05-22.

att eleverna förväntas delta vid samtliga undervisningstillfällen för att få goda förutsättningar att klara sina studier.

Utifrån rektorsintervjuerna om det upplevda samarbetet med Nacka kommun, kan utbildningsenheten konstatera att det framkommit mycket positiv kritik men att det också finns förbättringsområden, både vad gäller kommunens svarstider och inrapporteringssystemet Stratsys. Införandet av Alvis får både ros och ris. Anordnarna ser en stor nytta och vinst i att Nacka nu har samma verksamhetssystem som majoriteten av de andra kommunerna i länet då detta underlättar det elevadministrativa arbetet. Det Nacka behöver förbättra är interna processer kring handläggning av ansökningar och ekonomihantering för att kunna ge tydlig information till anordnarna.

Utbildningsenheten återrapporterade vid rektorsmötet i maj vad som framkom vid elev- och lärarintervjuerna samt vid rektorsintervjuerna som gjordes av Nackas kundbemötandechef.

Nacka vuxenutbildning har under året infört ansökningsperioder till kurser på grundläggande och gymnasial nivå och därmed ges Nacka kommuns auktoriserade anordnare av kommunal vuxenutbildning bättre förutsättningar att genomföra sitt uppdrag och Nackas elever ges bättre förutsättningar att förbereda och klara sina studier. Eleverna får till exempel möjlighet att frigöra tid för sina studier och tillsammans med vald anordnare tydliggöra eventuella behov av extra anpassningar. Detta arbetssätt är i enlighet med övriga länets kommuner och ger därmed förbättrade förutsättningar till samarbete och samordning av exempelvis klassrumskurser och yrkesutbildningar.

Tillgängligheten och möjligheten att studera är fortsatt unik för Nacka vuxenutbildning med lika många starter per år som tidigare och ett generöst beviljande av kommunal vuxenutbildning.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut har inga ekonomiska konsekvenser. Genom en systematisk kvalitetsuppföljning med fokus på förbättring och utveckling säkerställer kommunen att den verksamhet som beställs och betalas för erhålls. Uppföljningen bidrar till uppfyllnad av det övergripande målet om maximalt värde för skattepengarna.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut har inga konsekvenser för barn. När föräldrar utbildar sig inom kommunal vuxenutbildning ökar deras anställningsbarhet och möjlighet till vidare studier. Genom arbete och egen försörjning minskar risken för utanförskap vilket påverkar barn positivt.

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Jen Holmberg
Rektor tillika skolchef
Utbildningsenheten

Jill Salander
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten